tee Otepäässe viis) alt ja ülikooli kliinikute (vasakul sisehaiguste-kliinik 25, paremal naistekliinik 28) vahelt läbi kulgedes otstarbekohaseim keerata vasakule sisehaiguste- (25) ja haavakliiniku (26) eest mööda (kes tahab, võib vaatamas käia haavakliiniku taga, vastu Riigi Keskarhiivi maja asuvat kliiniku arendaja kirurgia-professori Ernst von Bergmann'i rinnakuju, püstitatud Ilmasõja alul) Toomi kiriku varemeteni (20, vt. joon. 215, Peetri-Pauli katedraal, ehitatud XIII aastasaja esimesel poolel, gooti stiilis, kahe torniga vallikraavi-poolses otsas, kesklöövil 3 ristvõlvi, võlve kandsid 23 pilda; sai kannatada sõdade läbi, muutus varemeiks 1596. a. hooletusse jäetud jaanitulest tekkinud tulekahju tõttu. Ehitati 17. aastasaja alul uuesti üles, hävis aga 1624. a. korduval tulekahjul. Põhjasõjas tabasid teda umbes 500 pommi, mis purustasid võlve, pildu ja seinu, 1804. a. ehitati altaripoolne osa ümber ja paigutati sinna ülikooli raamatukogu, praegu suurimaid ülikoolide raamatukogusid), millest ligi 60 m põhjaloodes asetseb tömpkoonuse-taoline kääbuskõrgendik (tehisvorm, vaade linna põhjasektorile ning loodesse kulgevale ürgorule ja looklevale Emajõele keset lamminiite). Siit pääseb üle väikese kaarsilla pea-puiestee otsas asuva Karl Ernst von Baer'i mälestussamba (C. E. v. Baer — 1792—1876 — kuulus loodusteadlane; sammas on valmistatud kujur Opekuškini poolt ja püstitatud 1886. a.) ja Karl Morgensterni (prof. K. Morgenstern oli ülikooli Kunstimuuseumi asutaja, annetas ülikoolile temale kuuluva Toomi osa) aia postamendi ning Toomi serval asuva, Aadu Grenzsteini ehitatud segastiililise majani (lisa-puiesteelt avarad vaated ürgorgu ja selle kirdepervel levinud linnaosadele!). Pea-puiesteed kaudu (vt. 202. joon.) üle „Inglisilla" (ehitatud 1836. a. ülikooli poolt esimese veneaegse rektori G. F. Parrot'i auks, toomipoolsel silla küljel Parrot'i kullatud bareljeef ladinakeelse pealkirjaga „G. F. Parrot primo rectori universitatis Dorpatensis", vastasküljel samasugusel kilbil „Otium reficit vires" — „puhkamine kosutab jõudu"; sillast veidi allpool, Lossi tän., Tartu Kõrgem Muusikakool, 21) Vana anatoomikumini (30; 230. joon.; anatoomia-instituut, histoloogia-, embrüoloogia- ja võrdleva anatoomia instituut, operatiivse kirurgia kabinett, kohtuliku arstiteaduse instituut, farmakoloogia-instituut) ja tähetornini (29; ehitatud 1809/1810, pöördetorn 1822. a. prof. Parrot'i projekti järele. Pea-ehitusel on ristikuju, sihitud idast läände ja põhjast lõunasse. Idasaalis asub passaažinstrument, läänesaalis — meridiaanring. Saalide vahel on arvutamis- ja kellatuba, selle peal fotomeetrituba. Idasaalis ajalooliselt tuttav Frauenhofer'i 9-tolline refraktor — 1924. a. sai ta ülesseadmisest 100 aastat täis —, mis omal ajal oli suurim maailmas ja omas suurt kuulsust astronoomide W. Struve — 1818—1839 — ja J. H. v. Mädler'i — 1840—1845 — ajal. Pöördetornis Zeiss'i (Jeena) 1912. a. valmis saanud refraktor, mille optiline objektiiv on 200 mm läbimõõdus ja 3.6 m fokaalkaugusega. Ta juures on Petzwalli süsteemi fotograafiline objektiiv. Instrumendi üldkaal 1600 kg. Pea-ehituse ümber on lisaehitusi vähemate riistadega. Publikumile avatud neljapäeviti. Ette teatada! Tähetornist ülihuvitav ja avar vaade linnale